

A ג"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף נ"ג of מסכת גיטין.
Some of the topics we will learn about include.

The Mishnah's Halachah regarding

המטמא והמדמע והמנסך
בשוגג פטור
במזיד חייב

If he did this unintentionally, he is not liable for the damages, if he did this intentionally, he is liable for the damages.

קים ליה בדרבה מיניה

When one transgresses an Issur in which he is liable for multiple punishments, he only receives the עונש חמור, the more stringent punishment, and does NOT receive the עונש קל, the less stringent punishment, because

קים ליה בדרבה מיניה

The עונש הקל absolves him of the עונש חמור.

However,

אם קדם עונש קל את עונש חמור

If the עונש חמור was incurred before the עונש קל, he receives both punishments, because the עונש חמור CANNOT absolve him of a pre-existing עונש קל; And the עונש חמור CANNOT absolve a עונש קל.

B The Machlokes regarding

היזק שאינו ניכר
שמייה היזק

If a person commits a damage that is not discernible, the actual item did not change, only its status changed, is he liable for the היזק or not?

The Machlokes regarding

קנסו שוגג אטו מזיד

Whether the Chachamim initiated a קנס even for a שוגג, to prevent a person from doing it במזיד, or not?

The Machlokes of מעשה שבת;

When one is מזיד במהלל שבת, transgresses Shabbos intentionally, for example, if he Shechts or cooks, there is a איסור אכילה לעולם, it is forbidden to be eaten forever.

There is a Machlokes whether the איסור מעשה שבת applies only to a

שוגג or even to a מזיד;

And whether the איסור applies only to

לו, to the one who transgressed, or

לו ולאחרים, it applies to others as well.

A

והמנסך	והמדמע	המטמא
Made	תרומה Mixed	Made
another person's	into a person's	another person's
wine יין נסך	חולין	טמא Terumah

בשוגג פטור
במזיד חייב

קים ליה בדרבה מיניה

B

The Machlokes regarding

היזק שאינו ניכר
שמייה היזק

The Machlokes regarding

קנסו שוגג אטו מזיד

The Machlokes of
מעשה שבת

1 So let's review ...

Zugt Di Mishnah

המטמא

If a person made another person's Terumah טמא; or

והמדמע

He mixed Terumah into a person's חולין and it thus became forbidden to a ישראל, who must now sell it to a Kohen for a cheaper price; or

והמנסך

He made another person's wine יין נסך, and it's now forbidden to benefit from it;

בשוגג פטור

במזיד חייב

If he did this unintentionally, he is not liable for the damages. If he did this intentionally, he IS liable for the damages.

1

מלניב:

<p>והמנסך Made another person's wine יין נסך</p>	<p>והמדמע תרומה Mixed into a person's חולין</p>	<p>המטמא Made another person's טמא Terumah</p>
---	--	---

במזיד
בשוגג
חייב
פטור

2 The Gemara first explains the case of מנסך:

רבי רב says

מנסך ממש

He actually poured someone else's wine for זרה עבודה.

שמואל says

מערב

He mixed wine that was already יין נסך into a person's kosher wine. However,

מנסך

אפילו במזיד פטור

He is פטור because of מתשלומין

קם ליה בדרבה מיניה

The חוב of זרה עבודה exempts him from the חוב of paying for the damages.

While רב holds that

מנסך במזיד חייב

Because

משעת הגבהה הוא דקנה

מתחייב בנפשו לא הוי עד שעת ניסוך

The חוב of זרה עבודה was incurred immediately when he picked up the flask of wine, while חוב of זרה עבודה was incurred only when he performed the ניסוך; in which case he is not התשלומין because,

פטור מן התשלומין because,

קם ליה בדרבה מיניה applies only where

מיתה ותשלומין באים כאחד

The חוב of זרה עבודה and חוב of תשלומין are incurred simultaneously.

=====

2

מנסך

מלניב says

מערב

He mixed wine already יין נסך into a person's kosher wine

However,

מנסך

אפילו במזיד

פטור

Because of

קם ליה בדרבה מיניה

רב says

מנסך ממש

He actually poured someone else's wine for זרה עבודה



מנסך

במזיד

חייב

Because

מלאת הארבה הוא דקנה מתחייב קנסו לא הוי עד לעת ניסוך

קם ליה בדרבה מיניה applies only where מיתה ותשלומין באים כאחד

3 Now regarding the Mishnah's Halachah חזקיה explains as follows;

דבר תורה אחד שוגג ואחד מזיד חייב the מזיק is חייב regardless of whether he did it or במזיד or בשוגג, because the הזיק שאינו ניכר שמייה הזיק One is liable even for damages that are not discernible - and in all these cases the damage is אינו ניכר, since the food did not change physically, only its status changed.

However, the רבנן initiated that

בשוגג פטור Because כדי שיוודיעו So that the מזיק should notify the ניזק that his item became אסור; However במזיד חייב Because השתא לאווקי קא מכיין? אודועי לא מודעי ליה If the מזיק harmed the ניזק intentionally, he certainly would notify him of the הזיק.

רבנן ר' יוחנן disagrees and says

דבר תורה אחד שוגג ואחד מזיד פטור the person is פטור regardless of whether he did it or במזיד or בשוגג, because the הזיק שאינו ניכר לא שמייה הזיק One is NOT liable for damages that are not discernible. However, the Chachamim initiated a קנס for a מזיד, because שלא יהא כל אחד ואחד הולך ומטמא טהרותיו של חברו ואומר פטור אני A person should not intentionally be מטמא someone else's Terumah and be פטור.
=====

3 Regarding the Mishnah's Halachah...

חזקיה explains

דרבנן
בשוגג פטור

Because
כדי לודיעו

במזיד חייב

Because
השתא לאווקי קא מכיין
אודועי לא מודעי ליה?

דבר תורה
אחד שוגג
ואחד מזיד
חייב

Because
פיצק לאינו ניכר
למיה פיצק

רבנן ר' יוחנן disagrees and says

דרבנן
בשוגג פטור
במזיד חייב

Because
לא יבא
כל אחד ואחד הולך
ומטמא טהרותיו של חברו
ואומר פטור אני

דבר תורה
אחד שוגג
ואחד מזיד
פטור

Because
פיצק לאינו ניכר
לא למיה פיצק

4 After some proofs are refuted, the Gemara cites a Mishnah in Masechta קמא as proof that

היזק שאינו ניכר

לא שמיה היזק

The Mishnah states

גזל מטבע ונפסל

תרומה ונטמאת

חמץ ועבר עליו הפסח

אומר לו הרי שלך לפניך

If a person stole a coin, and it then became worthless; or Terumah and it then became טמא, or he stole חמץ and kept it over פסח and it is now forbidden to eat;

In all these cases the גזלן can return the actual item, even though it has no value, because, as Rashi explains the Pasuk states

והשיב את הגזילה אשר גזל

The גזלן returns the item that he stole if it is in its original form;

והרי לא נשתנה

And these items remained unchanged

However, if we are to say that

היזק שאינו ניכר

שמיה היזק

The גזלן would have to reimburse the גזל for the full value, and he cannot return the actual item that lost its value, because as Rashi explains

קמשלם לי דבר הניזק

ולא כמה שגזל

He is not returning the item in the same state as when it was stolen, because these items WERE changed, albeit through היזק שאינו ניכר.

Therefore it must be that the Mishnah holds

היזק שאינו ניכר

לא שמיה היזק

4 The Gemara cites a Mishnah as proof that

... היזק שאינו ניכר לא שמיה היזק

מלך - ב"ק:

גזל מטבע - ונפסל

תרומה - ונטמאת

חמץ - ועבר עליו הפסח

אומר לו

הרי שלך לפניך

והשיב את הגזילה אשר גזל

והרי לא נשתנה



If we say

היזק שאינו ניכר

שמיה היזק

The גזלן would have to reimburse the גזל for the full value

It must be the Mishnah holds

היזק שאינו ניכר

לא שמיה היזק

קמשלם לי דבר הניזק
ולא כמה שגזל

5 The Gemara goes on to suggest that this Machlokes is possibly a מחלוקת תנאים in the following Braisa:
 המטמא והמדמע והמנסך
 אחד שוגג ואחד מזיד חייב
 דברי רבי מאיר
 רבי מאיר holds that the מזיק is חייב regardless of whether it was done בשוגג or במזיד.
 רבי יהודה disagrees and says as does our Mishnah
 בשוגג פטור
 במזיד חייב

The Gemara at this point believed that the reasoning behind both מחלוקת is the same:
 רבי מאיר holds that even בשוגג חייב, because
 היזק שאינו ניכר
 שמייה היזק
 However, he disagrees with our Mishnah in that the רבנן did not initiate פטור בשוגג פטור.
 While רבי יהודה holds בשוגג פטור, because
 היזק שאינו ניכר
 לא שמייה היזק
 And the Chachamim initiated a קנס only for a מזיד, but not for a שוגג.

5

The Gemara suggests this Machlokes is a מחלוקת תנאים

כריתתא:

המטמא והמדמע והמנסך

רבי יהודה	רבי מאיר
בשוגג פטור במזיד חייב	אחד שוגג ואחד מזיד חייב

The Gemara at this point believed the reasoning is...

היזק שאינו ניכר לא שמייה היזק	היזק שאינו ניכר שמייה היזק
----------------------------------	-------------------------------

6 The Gemara answers that this is not necessarily so; they both agree that
 היזק שאינו ניכר
 לא שמייה היזק
 But they disagree in the concept of
 קנסו שוגג אטו מזיד
 Whether the Chachamim initiated a קנס even for a שוגג to prevent a person from doing it במזיד?
 רבי מאיר holds
 בשוגג חייב
 Because
 קנסו שוגג אטו מזיד
 While רבי יהודה holds
 בשוגג פטור
 Because
 לא קנסו שוגג אטו מזיד
 =====

6

They both agree that
 כפיך לאינו ניכר לא שמייה כפיך

But they disagree in the concept of
 קנסו שוגג אטו מזיד

רבי יהודה	רבי מאיר
בשוגג פטור במזיד חייב	אחד שוגג ואחד מזיד חייב

לא קנסו שוגג אטו מזיד

קנסו שוגג אטו מזיד

7 The Gemara now cites a Braisa that is seemingly a contradiction of both רבי יהודה and רבי מאיר:
 דתניא המבשל בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל דברי רבי מאיר
 If a person cooks on Shabbos, רבי מאיר holds that if it was done בשוגג the food may be eaten even on Shabbos, but if it was done במזיד the food may not be eaten until after Shabbos.
 רבי יהודה disagrees and says בשוגג יאכל למוצאי שבת במזיד לא יאכל עולמית בשוגג, the food may be eaten only after Shabbos, and במזיד, the food may never be eaten.

קשיא דרבי מאיר אדרבי מאיר קשיא דרבי יהודה אדרבי יהודה
 In this Braisa רבי מאיר holds that there is NO קנס for a שוגג, while in our Mishnah he holds that there IS a קנס for a שוגג?
 And in this Braisa רבי יהודה holds that there IS a קנס for a שוגג on Shabbos, while in our Mishnah he holds that there is NO קנס for a שוגג?

The Gemara reconciles both, as follows:
 Regarding רבי מאיר;
 כי קניס בדרבנן בדאורייתא לא קניס
 He holds איסור דרבנן only for a שוגג, because, as Rashi explains דברי סופרים צריכין חיזוק
 The Chachamim's regulations need to be strengthened. Therefore, in our Mishnah's case of ניכר שאינו ניכר Rebbe Meir holds בשוגג חייב
 Because this is a איסור דרבנן;

However,
 איסור דאורייתא לא קניסין שוגג, because אין צריכין חיזוק
 Therefore, regarding המבשל בשבת Rebbe Meir holds בשוגג יאכל
 Because this is a איסור דאורייתא; רבי יהודה however holds vice versa
 כי לא קניס בדרבנן בדאורייתא קניס
 He holds איסור דרבנן לא קניסין שוגג, because, as Rashi explains דעביד איסור קיל
 It is less stringent
 Therefore in our Mishnah's case of ניכר שאינו ניכר Rebbe Yehuda holds בשוגג פטור
 Because this is a איסור דרבנן;
 However איסור דאורייתא קניסין שוגג, because, דעביד איסור חמיר
 It is more stringent.
 Therefore, regarding המבשל בשבת Rebbe Yehuda holds בשוגג יאכל למוצאי שבת
 Because this is a איסור דאורייתא;



8 However, the Gemara cites an exception to the rule according to רבי מאיר, based on the following Braisa regarding one who plants on שבת or during שמיטה:
 הנוטע בשבת בשוגג יקיים במזיד יעקר
 ובשביעית בין בשוגג בין במזיד יעקר
 דברי רבי מאיר
 Regarding Shabbos רבי מאיר rules like his general opinion
 בדאורייתא לא קניס בשוגג
 But regarding שביעית, Rebbe Meir rules
 בדאורייתא קניס בשוגג

The Gemara explains that שביעית is unique in that the Chachamim did initiate a קנס because of one of two reasons.

1.
 מפני שישראל מונין לשביעית ואין מונין לשבתות
 The קנס is necessary because due to the Halachos of ערלה ורבעי there is a need to keep track of the years, which will bring to the fore the fact that it was planted in the Shmitah year. This will cause people to become lax in the observance of שמיטה.

However, there is no need to keep track of the day of the week it was planted; and therefore the fact that it was planted on Shabbos will not be remembered.

2.
 נחשדו ישראל על השביעית ולא נחשדו על השבתות
 The קנס is necessary because people are somewhat lax about שמיטה, but are not lax about שבת.

This discussion continues in the next Daf.

8 The Gemara cites an exception to the rule according to רבי מאיר

הנוטע...

<p>ובשביעית בין בשוגג בין במזיד יעקר</p>	<p>בשבת בשוגג יקיים במזיד יעקר</p>
<p>דברי רבי מאיר</p>	
<p>קדאורייתא קניס בלא צע</p> <p>1</p>	<p>Like his general opinion קדאורייתא לא קניס בלא צע</p>
<p>מפני שישראל מונין לשביעית ואין מונין לשבתות</p> <p>2</p>	
<p>נחשדו ישראל על השביעית ולא נחשדו על השבתות</p>	